

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת אפרת רבהון

תובע נידאל עואודה
ע"י ב"כ עוה"ד פ' עורוק

נגד

נתבע ואיל עואד
ע"י ב"כ עוה"ד ע' בנא

פסק דין

תביעה לפיצויים לפי חוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן – **החוק**).

רקע ותמצית טענות הצדדים

1. התובע, עו"ד במקצועו, נושא מזה שנים בתפקידים ציבוריים במוסדות לשכת עורכי הדין (להלן – **הלשכה**). משמש כיום מטעם רשימת "איכות המקצוע", כחבר במועצה הארצית ויו"ר דירקטוריון החברה הכלכלית של הלשכה. הנתבע הוא עיתונאי, מגיש תכנית ראיונות אישית המשודרת בתחנת הטלוויזיה האינטרנטית בערבית "אחנא TV", במסגרתה הוא מארח אנשי ציבור וידוענים, לשיחות בעניינים שעל סדר היום הציבורי, ומנהל עמוד אישי ברשת החברתית "פייסבוק" שיש לו אלפי עוקבים.

2. ביום 8.6.19 פרסם הנתבע בעמוד הפייסבוק שלו פוסט בנושא הבחירות ללשכת עורכי הדין שהתקיימו ביום 18.6.12 (להלן – **הפוסט** או **הפרסום**).

3. הפוסט פורסם בשפה הערבית, ותורגם על ידי הנתבע לעברית. התובע אינו חולק על התרגום, שיובא להלן כלשונו, כפי שהוגש על ידי הנתבע (כולל פסיקים, סימני קריאה ומרווח בין מילים), למעט הערות של ב"כ הנתבע בגוף הטקסט – שהושמטו.

וכך כתב הנתבע בפוסט:

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

- 1 "עמדה היא זו שקובעת אם זו תהיה "לשכת עורכי הדין" או אם זו תהיה
- 2 "הנכבה" של עורכי הדין"
- 3 במקריות צרופה, ומבלי כוונות רעות, ובתום לב ובתמימות, תשומת ליבי
- 4 נמשכה לכך שיש פוסט בעמוד הפייסבוק של המועמד הראשון ברשימת "איכות
- 5 המקצוע", עו"ד רביע ג'השאן, שהוא מודעה לעו"ד "ציון אמיר" (עורך הדין של
- 6 המתנחלים, ובכללם אלה ששרפו את משפחת דואבשה), וגם במקריות צרופה
- 7 לגמרי, ובתמימות מוחלטת, שמתי לב לכך שפורסמה תמונה "ידידותית", שבה
- 8 מופיעים עו"ד נידאל עואודה, המועמד הראשון ברשימת "איכות המקצוע
- 9 הארצית" עם אותו עורך דין שעמדותיו ידועות לכל!!
- 10 ונידאל ורביע הם מועמדים נצחיים שלא משתנים בכל בחירות ללשכת עורכי
- 11 הדין!
- 12 אני מציע לשנות את שם הרשימה מ-"איכות המקצוע" ל-"רשימת הצורך
- 13 מחייב", כי ההבדל בין לשכת עורכי הדין ובין נכבה של עורכי הדין הוא בעמדה!
- 14 (התמונות מצורפות)."
- 15
- 16 הפוסט כולל 4 תמונות. תמונה אחת שבה נראה התובע עם עוה"ד ציון אמיר, שהיה אחד
- 17 המועמדים בבחירות לראשות לשכת עורכי הדין; תמונת מסך של הזמנה למפגש היכרות עם
- 18 עוה"ד אמיר, שפורסמה בעמוד הפייסבוק של עוה"ד רביע ג'השאן, מועמד נוסף ברשימת
- 19 "איכות המקצוע" בבחירות ללשכה; וכן תמונה של משפחת דואבשה, מכתבה על אחד
- 20 הנאשמים ברצח משפחת דואבשה שיוצג על ידי עוה"ד ציון אמיר.
- 21
- 22 4. התובע אינו טוען כי הפוסט כולל ביטויים מפורשים מכפישים ומבזים כלפיו, אלא
- 23 שהמשמעות העולה מקריאת הטקסט והתמונות שצורפו לו כמכלול, מרמזת לכך שהוא
- 24 תומך במעשי טרור של מתנחלים, ברצח משפחת דואבשה, ובוגד בבני עמו. ובנוסף, שלשכת
- 25 עורכי הדין הפכה בתקופתו לאסון (נכבת) עורכי הדין. לטענתו הפרסום נעשה בזדון ובחוסר
- 26 תום לב, ימים ספורים לפני מועד הבחירות ללשכה, באופן שלא הותיר זמן להפריך אותו,
- 27 וגרם לנזק רב, לו ולרשימת איכות המקצוע, שהפסידה בבחירות.
- 28
- 29 5. לדברי הנתבע, הוא כתב את הפוסט בעיסוקו כעיתונאי, במהלך מערכת הבחירות
- 30 ללשכה, שעוררה עניין ציבורי רב. לדבריו, הפוסט אינו מציג עובדות, אלא את דעתו ועמדתו
- 31 שאותן הציג בסגנונו הסאטירי. הדברים האמורים בפוסט נכתבו בזיקה לנושאים שהעסיקו
- 32 את הציבור הערבי בבחירות האחרונות ללשכה, ובין היתר, בשאלת תפקידה ומחויבותה של
- 33 הלשכה ושל עורכי הדין שייבחרו למוסדותיה, לקידום מעמד הציבור הערבי, שלעמדותיהם

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

הפוליטיות של המועמדים לתפקידים בלשכה, רלוונטיות לעניין זה. בפוסט הציג הנתבע את עמדתו הביקורתית על קשר ידידותי בין התובע לעוה"ד אמיר, ותמיכת רשימת "איכות המקצוע" במועמדותו לראשות הלשכה. קשר שלדעת הנתבע אינו ראוי, לנוכח עמדותיו של עוה"ד אמיר, שאותו כינה עוה"ד של המתנחלים, שייצג נאשם בפרשת השריפה של משפחת דואבשה. הפרסום אינו מייחס לעוה"ד אמיר או לתובע מתן לגיטימציה למעשי טרור ורצח ואינו רומז לכך. הפרסום אינו מהווה לשון הרע, וככל שיקבע אחרת, הוא נעשה בתום לב וחוסה תחת הגנות בסעיף 15 לחוק.

דיון והכרעה

6. אקדים ואציין, כי לאחר שעיינתי במכלול הראיות שהונחו לפניי, הגעתי לכלל מסקנה, שדין התביעה להידחות. לטעמי, הפוסט אינו מהווה פרסום לשון הרע על התובע, וגם אם היה בו משום לשון הרע, הוא חוסה תחת הגנות שבחוק. להלן טעמי.

7. כידוע, חוק לשון הרע עוסק באיזון שבין שתי זכויות יסוד חוקתיות: חופש הביטוי, והזכות לשם טוב, הנובעות שתיהן מערך כבוד האדם. הפסיקה בתביעות לשון הרע עוסקת במתח המתעורר בין הזכויות הללו, שלעיתים מתנגשות, במטרה למצוא את נקודת האיזון המגשימה באופן המיטבי את ערך כבוד האדם, שממנו הן נובעות. (רע"א 4740/00 **אמר נ' יוסף**, פ"ד נה(5) 510, 518 (2001); ע"א 4534/02 **רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ'**, פ"ד נח(3) 558, 565 – 566 (2004) (להלן – **עניין שוקן**)).

8. דרך ההילוך בתביעות לשון הרע, נעשית בארבעה שלבים שהותוו בפסיקה:

בשלב ראשון, יש לפרש באובייקטיביות אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי המשמעות המקובלת על האדם הסביר, על פי הנסיבות החיצוניות והלשון המשתמעת; **בשלב השני**, יש לבחון האם מדובר בביטוי אשר בגינו מוטלת אחריות בסעיפים 1 ו-2 לחוק; **בשלב השלישי**, יש לבחון אם עומדות למפרסם הגנות מן ההגנות הקבועות בסעיפים 13-15 לחוק; ו**בשלב הרביעי**, וככל שנקבעה חבות, נבחנת שאלת הסעדים ובתוכה שאלת הפיצוי הראוי לנפגע (עניין שוקן).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

9. במסגרת ההליך נקבע בהסכמה, כי הדיון יפוצל בין השאלה אם הפרסום מהווה לשון הרע וחלות עליו הגנות שבחוק, לבין שאלת הנזק, שתידון במידת הצורך, בהתאם להחלטה בשאלות הללו.
10. קודם שנפנה לדון בשאלות הללו אציין, כי בכתבי טענותיהם לא נדרשו הצדדים לשאלה אם עצם פרסום פוסט מהווה "פרסום" כהגדרתו על פי חוק איסור לשון הרע, ונראה כי אינם חלוקים על כך שפרסומו של הפוסט בעמוד הפייסבוק של הנתבע, שחשופים לו אלפי עוקבים, עונה להגדרה זו. על פי הפסיקה, חוק איסור לשון הרע חל על פרסומים במרשתת, בהתאמות הנדרשות (רע"א 1688/18 יגאל סרנה נ' בנימין נתניהו (פורסם במאגרים) (2018) הפסיקה שדנה בתחולת החוק על פרסומים במרשתת בעלי מאפיינים שונים (פוסט, תגובת פוסט, שיתוף ועוד) קבעה ביחס לפעולה ישירה של כתיבת "סטטוס" או "פוסט" במרשתת, כי היא עונה להגדרת פרסום על פי החוק, ויש בה כדי להקים עילת תביעה לפי חוק איסור לשון הרע במקרים המתאימים (רעא 1239/19 שאול נ' חברת נידלי תקשורת בע"מ (פורסם במאגרים)(2020)).
11. באין חולק כי הפוסט שפרסם הנתבע עונה להגדרת "פרסום" בחוק, השאלות שתידונה להלן הן: האם הפוסט מהווה פרסום של לשון הרע, וככל שכך הדבר – האם חלות עליו הגנות בחוק.
12. אדון בשאלות הללו להלן בסדרן.
- האם הפרסום מהווה לשון הרע?
13. השאלה אם פרסום הוא בגדר לשון הרע כהגדרתה בסעיף 1 לחוק, היא שאלה פרשנית, שנקבע בפסיקה, כי תעשה על ידי בית המשפט תוך עיון בפרסום עצמו, והחלת מבחן אובייקטיבי במענה לשאלה: "מהו המובן שהאדם הרגיל והסביר היה מייחס לפרסום ואם היה באותו מובן כדי לפגוע בשמו הטוב של התובע" (ע"א 1104/00 אפל נ' חסון, פ"ד נו(2) 607 (2002), (להלן – פרשת אפל)). לאופן הסובייקטיבי שבו מבין הנפגע את הפרסום, ולכוונת המפרסם אין אפוא חשיבות להכרעה, ובית המשפט אינו נזקק לכן לשמיעת עדויות בעניין משמעויותיו של הפרסום, או כיצד הובן על ידי מאן דהוא. מטעם זה גם נדחתה בקשת התובע לזימון עדים בדבר משמעות הפוסט ומובנו בעיניהם (החלטה מיום

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

- 16.1.21. פרשנות הפרסום, והבחינה אם הוא עולה כדי לשון הרע על פי הגדרתה בחוק, תעשה גם בהתחשב בזהות הנפגע, שיש לה רלוונטיות בענייננו: "שיקול חשוב נוסף שיש לשקול במסגרת זו הוא זהות הנפגע מן הביטוי, וביתר דיוק, היותו איש ציבור, דמות ציבורית או אדם פרטי" (עניין שוקן, בעמ' 570).
14. נבחן להלן את החלקים בפוסט, שהתובע טוען מהווים פרסום לשון הרע על אודותיו.
15. התובע טוען כי הפוסט, על פי לשונו הפשוטה, כולל ביטויים מכפישים ומבזים על אודותיו, ואולם לטענתו, הלשון הרע משתמעת ממנו כמכלול - הדברים שנכתבו בצירוף התמונות. בטענותיו התמקד התובע בתמונה שבה הוא נראה משוחח עם עוה"ד אמיר שביחס אליה כתב הנתבע בפוסט: "שמתי לב לכך שפורסמה תמונה "ידידותית", שבה מופיעים עוה"ד נידאל עואדה, המועמד הראשון ברשימת "איכות המקצוע הארצית", עם אותו עו"ד שעמדותיו ידועות לכל!!" הדברים נכתבו בהמשך לדברי הנתבע על עוה"ד אמיר, שאותו כינה בפוסט "עורך הדין של המתנחלים ובכללם אלה ששרפו את משפחת דואבשה", תוך צירוף תמונה של משפחת דואבשה מכתבה על אחד מן הנאשמים בפרשה, שיוצג על ידי עוה"ד אמיר.
16. בעדותו הבהיר התובע, כי אינו טוען שהתמונה שבה הוא מצולם עם עוה"ד אמיר מהווה כשלעצמה לשון הרע על אודותיו. לדבריו, הוא מעריך את עוה"ד אמיר, שהוא עו"ד מכובד ותורם, ונענה להזמנתו להשתלמויות, שבהן הרצה בהתנדבות לפני עשרות עו"ד צעירים (עמ' 13, ש' 30-35). ואולם, התמונה שלו עמו, בהקשר הכולל של הפוסט על יתר התמונות שצורפו לו, מהווה הסתה כלפיו, ומייחסת לו בגידה בעמו "... רואים את התמונה שלי עם עו"ד ציון אמיר, עד כאן זה בסדר, אם רק מציג אותה מבחינתי זה כבוד, אנחנו בני אדם, אבל כשחיבר אותה עם התמונה של דואבשה, זה אש בשדה קוצים, אין יותר הסתה מהדבר הזה ואין יותר גרוע מכך. אני מוצג כאן כבוגד" (עמ' 14, ש' 5-7). בסיכומים מטעמו הוסיף התובע כי המשמעות העולה מן הפוסט והתמונות

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

היא, כי עוה"ד אמיר נותן גיבוי ולגיטימציה למעשי הרצח הנתעבים והוא ראוי לגינוי, וכי יש להוקיע ולגנות את התובע שמתידד עמו, ונותן לגיטימציה למעשי רצח וטרור (סעיפים 8-9 לסיכומי התובע).

17. לטענת הנתבע, הוא לא כתב בפוסט ולא רמז לכך, שעו"ד אמיר תומך ברצח משפחת דואבשה, או שהתובע מסכים או תומך ברצח. מדובר בביקורת שלו על מה שהשתקף בעיניו כתמיכה של רשימת "איכות המקצוע" במועמדות עוה"ד אמיר לראשות לשכת עוה"ד. לדבריו, בעיסוקו כעיתונאי, הוא מנחה תכנית ראיונות בנושאי אקטואליה, ומבטא עמדתו בנושאים חברתיים וציבוריים בכלל ובעיקר בנוגע לציבור הערבי. הפוסט פורסם במהלך מערכת הבחירות ללשכת עורכי הדין שעוררה עניין ציבורי, ואחד מן הנושאים שהוצגו במצע הרשימות המתמודדות, היה זכויות המגזר הערבי, ומחויבותם של המועמדים שיבחרו לקידום זכויות אלה. לדבריו, בפוסט ביטא את דעתו שלפיה, אין זה ראוי שרשימה המתחייבת לדאוג לזכויות הציבור הערבי תתמוך במועמד שמייצג נאשמים בשריפת ילדים (עמ' 11, ש' 15-29).

18. כאמור, הפרשנות הסובייקטיבית של התובע למשמעות העולה מן הפרסום, כמו גם ההסבר של הנתבע למה התכוון, אינם נדרשים להכרעה אם הפוסט מהווה פרסום של לשון הרע. החלק בטענותיהם, שיש לו חשיבות לעניין זה, ובהמשך, גם לבחינת קיומן של הגנות, הוא זהות הנפגע ונסיבות הפרסום. קרי; היותו של התובע איש ציבור, ופרסומו של הפוסט על ידי הנתבע, במהלך מערכת בחירות ללשכה, בהתייחס להתנהלות חברי הרשימה והתובע, שהתמודדו במסגרתה על תפקיד ציבורי, ועמדותיהם כפי שהן משתקפות מהתנהלות זו. הפוסט לא נכתב ביחס לתובע כאדם פרטי.

19. ככלל, לשם קביעה אם מדובר בלשון הרע, על בית המשפט לפרש את הפרסום, על פי המובן הטבעי והרגיל של מילותיו, ואולם, כאשר הלשון הרע שבפרסום אינה נובעת מן המשמעות הפשוטה של המילים, יש לבחון אם הנרמז או המשתמע 'מבין השורות' של הפרסום מהווה לשון הרע לפי הבנת האדם הסביר (פרשת אפל). משעולה מקריאת הפוסט כי הוא אינו כולל מילים מכפישות או מבזות על אודות התובע, יש לבחון אם המשמעות העולה ממנו כמכלול, מבין השורות ובצירוף התמונות, מהווה לשון הרע בעיני האדם הסביר.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

20. מעיון בפוסט עולה, כי למעט העובדות שאינן שנויות במחלוקת, שלפיהן, עוה"ד אמיר ייצג את אחד מן הנאשמים ברצח משפחת דואבשה, והעובדות המשתקפות לכאורה מן התמונות שצורפו, הפוסט אינו מתאר עובדות, ובמרכזו עומדת ביקורת של הנתבע על מה שנראה לו כתמיכת רשימת "איכות המקצוע" במועמדותו של עוה"ד אמיר לראשות הלשכה. הפוסט אינו מותיר ספק בדבר דעתו השלילית של הנתבע על עוה"ד אמיר, שאותו הוא מכנה כאמור "עורך הדין של המתנחלים ובכללם אלה ששרפו את משפחת דואבשה... שעמדותיו ידועות לכל". גם הבחירה לצרף לפוסט את תמונת משפחת דואבשה, שהנתבע טען בעדותו שכל מי שרואה אותה "חש תחושה איומה" (עמ' 13, ש' 12-3) הייתה מכוונת, ונועדה לעורר יחס שלילי כלפי עוה"ד אמיר, ולהמחיש מדוע הנתבע רואה בתמיכת רשימת "איכות המקצוע" במועמדותו וקשריה עמו – דבר פסול ובלתי ראוי. את התרשמותו בעניין קיומם של קשרי ידידות ותמיכה, ביסס הנתבע על שתי תמונות שצרף לפוסט - ההזמנה למפגש היכרות עם עו"ד אמיר שפורסמה בעמוד הפייסבוק של אחד ממועמדי הרשימה (צורפה כתמונת מסך) ותמונה של התובע ועוה"ד אמיר, שכינה תמונה "ידידותית".

21. במאמר מוסגר אעיר, כי הנתבע טען בכתבי הטענות מטעמו, שפרסם את הפוסט על רקע דיון ציבורי שהתעורר ביחס לסוגיות חברתיות וציבוריות שעמדו במרכז מערכת הבחירות ללשכה. אלא שמעיון בפוסט עולה, כי אין בו כל התייחסות לעמדותיו של עוה"ד אמיר בסוגיות אלה, שאינן מוזכרות בו כלל. האדם הסביר הקורא את הפוסט מבין כי הביקורת של הנתבע על תמיכת הרשימה במועמדות עוה"ד אמיר, נובעת מעמדותיו הפוליטיות של הנתבע, המנוגדות לעמדות עוה"ד אמיר, ה"ידועות לכל" כדבריו בפוסט, שבאות לביטוי בעצם נכונותו לייצג מתנחלים לרבות בפרשת דואבשה (הדברים עולים גם מעדותו של הנתבע בבית המשפט). הפסיקה כידוע נותנת הגנה רחבה לחופש הביטוי בנושאים פוליטיים, מפני הגדרתו כלשון הרע, יתר על כן בענייננו, כשנעשה במהלך מערכת בחירות, בהתייחס למועמדים לתפקידים ציבוריים.

22. ניתן להבין את תחושותיו של התובע, בהתייחס לצרוף תמונת משפחת דואבשה והתחושות הקשות שהיא מעוררת, ואולם האדם הסביר המעיין בפרסום, לא היה מוצא בו את המשמעויות שהתובע טען להן. האדם הסביר, גם אם היה מסכים לעמדת הנתבע שלפיה סניגור המייצג בעבירות מסוג זה, פסול מעצם כך, לכהן כראש לשכת עורכי הדין, לא היה מסיק ממנו, כי ייצוג נאשם בפרשת דואבשה, מלמד כי עוה"ד אמיר תומך ברצח או שאינו

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

1 מגנה אותו. האדם הסביר גם לא היה מסיק מן התמונה של התובע עם עוה"ד אמיר, ויחסי
2 הידידות ביניהם, ככל שקיימים, שהתובע תומך ברצח משפחת דואבשה, או שהוא בבחינת
3 בוגד בעמו. מדובר בפרשנות מרחיקת לכת, שאין לה אחיזה בהגיון.
4

5 23. יתר על כן. הנזק העיקרי שהתובע טוען לקיומו בעקבות פרסום הפוסט, הוא הפסדה
6 של רשימת "איכות המקצוע" בבחירות בעטי. היינו, שהפוסט מהווה לשון הרע בעיני עורך
7 הדין הסביר, והיה בעל השפעה מכרעת על עורכי הדין בעלי זכות ההצבעה בבחירות ללשכה.
8 לטעמי, פרשנות הפוסט במבחן "עורך הדין הסביר" האובייקטיבי, מובילה למסקנה שלא
9 עולה ממנו לשון הרע כנטען. בבחינת המובן מאליו יאמר, כי עורך הדין הסביר, אינו רואה
10 בחבריו למקצוע, סנגורים המייצגים נאשמים בפשע חמורים, של רצח, עבירות מין,
11 התעללות בקטינים וכיוצא באלה, כמי שתומכים בביצוע עבירות אלה, או שאינם מגנים את
12 ביצוען, והדברים נכונים גם ביחס לעורכי דין שאינם מסכימים לייצג בעבירות מאותו סוג.
13 עורך הדין הסביר, לא היה מבין מהפרסום, שעוה"ד אמיר תומך ברצח משפחת דואבשה או
14 שאינו מגנה אותו. עורך הדין הסביר גם לא היה רואה בחברי רשימת "איכות המקצוע",
15 ובכללם התובע, בין אם תמכו במועמדות עוה"ד אמיר לראשות הלשכה, או שהיו מיוודדים
16 עמו אישית, כתומכים ברצח משפחת דואבשה, או כבוגדים בעמם, בשל כך. הדברים עולים
17 למעשה, גם מטענות התובע עצמו בסיכומיו, בהתייחסו לעוה"ד חימי שייצג נאשם בפרשה
18 שנטען כי נסיבותיה דומות, ומובן שלא היה בעניין זה כשלעצמו כדי לפסול אותו מלהיות
19 מועמד ראוי לראשות הלשכה, ולהיבחר לתפקיד זה. עורך הדין הסביר, היה כאמור מבין כי
20 עניינו של הפוסט בביקורת של הנתבע, על רקע דעותיו הפוליטיות.
21

22 24. הצדדים נדרשו בסיכומיהם לדקויות הנוגעות לנאשם שאותו ייצג עוה"ד אמיר. מה
23 היה חלקו בפרשה, איזו עבירה יוחסה לו, ובאיזו עבירה הורשע לבסוף. לא מצאתי
24 בדקדוקים האמורים חשיבות. בין אם ייצג עוה"ד אמיר נאשם שהיה המבצע העיקרי או
25 המשני, האדם הסביר, לא כל שכן עוה"ד הסביר, לא היה מייחס לו תמיכה במעשיו, כפי
26 שלא היה מייחס זאת לאדם אחר, רק בשל כך שמצוי עמו בקשרי ידידות או תומך
27 במועמדותו לתפקיד ציבורי.
28

29 25. הטענה כי פרסום התמונה והמשתמע מן הפוסט בכללותו בהקשר לה מהווים פרסום
30 לשון הרע על אודות התובע – נדחתה.
31

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואדה נ' עואד

תיק חיצוני:

26. התובע טען לקיומה של לשון הרע בדברים הבאים בפוסט:

"...אני מציע לשנות את שם הרשימה מ-"איכות המקצוע" ל-"רשימת הצורך מחייב", כי ההבדל בין לשכת עורכי הדין ובין נכבה של עורכי הדין הוא בעמדה!"

27. בתחילת ההליך, הצדדים היו חלוקים בדבר תרגום המילה "נכבה" בפוסט, שהתובע טען בכתב התביעה כי משמעה "שואה". לנוכח האמור, הגיש התובע חוות דעת מטעם פרופ' מחמוד גנאים, נשיא האקדמיה ללשון הערבית בישראל, שבה ציין כי משמעות המילה "נכבה" היא אסון ולא "שואה", שיש לה מילה אחרת וייחודית בשפה הערבית. במהלך דיון ההוכחות ביום 8.2.21 הודיע התובע כי הוא מסכים, שמשמעות המילה "נכבה" המופיעה בפוסט היא "האסון של העם הפלשתיני" (עמ' 12, ש' 29-28). יש להצר על הזמן שהושחת לריק, לרבות בחקירתו הנגדית של התובע, על מחלוקת הסרק בעניין זה.

28. בסיכומים מטעמו טען התובע, כי המשמעות המוכרת של המונח "נכבה", היא האסון שפקד את העם הפלשתיני בשנת 1948 עם הקמת מדינת ישראל, והאמירה בפרסום תוך שימוש במילה נכבה משמעה, כי לשכת עורכי הדין, בעידן שהוא נטל חלק בהנהגתה, הפכה לאסון (נכבת) עורכי הדין.

הנתבע הסביר, כי בדבריו שההבדל בין نقابة المحامين (נקבאת אל מחאמין = לשכת עורכי הדין) ל نكبة المحامين (נכבת אלמחמין = אסון עורכי הדין), הוא בעמדת רשימת "איכות המקצוע", נעשה השימוש במילה "נכבה", בשל הצליל הדומה של המילים "נקבאת" (לשכת) עורכי הדין ל"נכבת" (אסון) עורכי הדין.

29. הפוסט כאמור פורסם בשפה הערבית, ומטבע הדברים, מכוון היה בעיקרו לדוברי שפה זו. האדם הסביר מבין ממנו, שהנתבע אינו תומך ברשימת "איכות המקצוע" (בשל תמיכתה במועמדות עוה"ד אמיר) ושם תבחר, יהיה זה לדעתו "אסון" לעורכי הדין. הוא גם היה מבין שהשימוש בביטוי נכבה, נעשה כמשחק מילים, בשל הצליל הדומה של המילים במשפט, ולא משום שלדעת הנתבע מדובר באסון בסדר גודל של "נכבה", על המשמעות שנושא ביטוי זה בעבור המגזר הערבי.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

1
2 30. מן הפוסט עולה, כי מרכז הכובד של המילה "נכבה", מתייחס לרשימת "איכות
3 המקצוע" ולא לתובע אישית, ושמדובר בהבעת דעה של הנתבע, ולא בקביעה עובדתית או
4 טענה כי הלשכה הפכה בעידן התובע לאסון (נכבת) עורכי הדין, כטענת התובע. לטעמי, אין
5 בשימוש בביטוי זה בפוסט, משום השפלה, פגיעה במוניטין או הוצאת שם רע כלפי התובע.

6
7 31. במציאות שבה אנו נתונים מזה תקופה ארוכה, בסדרת מערכות בחירות, שהשיח
8 הציבורי במהלכן הולך ומקצין, והתבטאויות הופכות ליותר פוגעניות, מתלהמות,
9 ומשחררות כל רסן, וחורגות מכל סטנדרט נורמטיבי ראוי, ניתן לקבוע, כי הפרסום על פי
10 לשונו הפשוטה, משמעותו ונסיבות פרסומו, אינו חורג ממתחם הסבירות.

11
12 32. לסיכומם של דברים; אני קובעת כי הפרסום אינו מהווה לשון הרע על פי חוק, ודין
13 התביעה להידחות.

14
15 33. למעלה מן הצורך, אציין, כי גם אם הייתי קובעת שהפרסום מהווה לשון הרע על
16 אודות התובע, הוא חוסה תחת הגנות שבחוק.

17
18 הגנות על הפרסום

19
20 34. כידוע, ההגנות נועדו לתת הגנה לפרסום אשר מכיל דברי לשון הרע ויש בו פגיעה
21 בשמו הטוב של אדם, בהתקיים תנאים מסוימים המפורטים בחוק, וכאשר נמצא שהפרסום
22 הפוגע מגשים ערך או אינטרס בעל חשיבות במידה המצדיקה פגיעה בשמו הטוב של הנפגע,
23 הנתפשת "כמחיר נסבל" למימוש אותו אינטרס.

24
25 35. בשלב בחינת קיומן של הגנות בחוק, ישנה חשיבות לזהות הנפגע, לעניין שבו עוסק
26 הביטוי, ולנסיבות שבהן נאמר. על פי הפסיקה, בדברים הנאמרים על איש ציבור בקשר
27 לפעילותו, התנהלותו ועמדותיו, קיים ממד נוסף של אינטרס ציבורי, שאינו קיים ככלל,
28 בדברים הנאמרים על אדם פרטי, ונוסחת האיזון בין חופש הביטוי לזכות לשם טוב שונה
29 בנסיבות אלה, ונוטה להעדפת חופש הביטוי על פני זכותו של איש הציבור לשם טוב, לנוכח
30 קיומו של אינטרס ציבורי זה (פרשת אפל).

31

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

36. כך הם פני הדברים בענייננו. הפוסט פורסם במהלך מערכת בחירות שבה התמודד התובע איש ציבור התמודד על תפקיד ציבורי, ומשכך, נוסחת האיזון בין הזכויות המתנגשות, והמשקל שיש לתת להן, שונה.

37. בכתב ההגנה טען הנתבע לתחולתן של מספר הגנות לפי סעיף 15 לחוק. במסגרת סיכומיו זנח את טענותיו בדבר תחולתן של הגנות לפי סעיפים 15 (2) ו-15(3), שאותן מיקד בקיומן של הגנות לפי סעיפים 15(4) ו-15(6) לחוק, שתידונה להלן.

38. סעיף 15 לחוק קובע כי "במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב", ובתנאי שמתקיימת לפחות אחת מן הנסיבות המנויות בסעיפי-המשנה של הסעיף. שני התנאים לתחולת הגנת תום לב הם, קיומו של תום לב מהותי, וקיומה של אחת מן הנסיבות המנויות בסעיפי-המשנה של סעיף 15 לחוק.

39. סעיפי המשנה 15(4) ו-15(6) לחוק מתייחסים לנסיבות הבאות:

(4) הפרסום היה הבעת דעה על התנהגות הנפגע בתפקיד שיפוטי, רשמי או ציבורי, בשירות ציבורי או בקשר לענין ציבורי, או על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה התנהגות;

...

(6) הפרסום היה בקורת על יצירה ספרותית, מדעית, אמנותית או אחרת שהנפגע פרסם או הציג ברבים, או על פעולה שעשה בפומבי, ובמידה שהדבר כרוך בביקורת כזאת – הבעת דעה על אפיו, עברו, מעשיו או דעותיו של הנפגע במידה שהם נתגלו באותה יצירה או פעולה;

40. מדובר בשתי הגנות על הבעת דעה. תנאי לתחולת הגנה של הבעת דעה, מעבר ליסודות שבסעיף הוא, שמן הפרסום יהא מובן שמדובר בהבעת דעה, ולא באמירת עובדות, ומאחר שההגנה ניתנת לדעה ולא לעובדה. מביע הדעה אינו חייב להוכיח שהדעה שהביע היא אמת, ובלבד שככל שלצורך הבעת הדעה הובאו עובדות, יהיו אלה עובדות אמת (א' שנהר דיני לשון הרע (1997), בעמוד 308).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 63691-09-19 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

41. בעניינו כפי שנקבע לעיל, עניינו של הפוסט בהבעת דעה ולא בפרסום עובדות, ומשכך מתקיים התנאי הראשון לתחולת ההגנות שבסעיפים הנ"ל. כפי שנראה להלן, מתקיים גם התנאי השני של פרסום בתום לב.

42. המחוקק יצק תוכן למושג "תום לב" בחוק אישור לשון הרע, בדרך של קביעת חזקת תום לב בפרסום בהתאם לסעיף 16 (א) לחוק, בהתקיים שני תנאים מצטברים: הראשון הוא, שהמפרסם עשה את הפרסום באחת מהנסיבות המפורטות בסעיף 15 לחוק; התנאי השני הוא, שהפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות העניין. ביחס לתנאי השני נקבע בפסיקה, כי בהבעת דעה על איש ציבור בעניין ציבורי, ירחיב בית המשפט את גבולות "התחום הסביר", שבמסגרתו רשאי המפרסם להתבטא מבלי שתאבד לו חזקת תום הלב הקבועה בסעיף 16(א) לחוק. יסוד הסבירות אשר סעיף 16(א) נדרש לו, משמעו, כי על המפרסם שלא לחרוג בנוסחו ובזיקתו לאירועים שעליהם הוא התבסס, מכל קשר הגיוני אפשרי עם הנתונים (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' חברת החשמל לישראל, פ"ד לא(2) 281, 307-308). בתמצית נקבע כי "על הפרסום להיות סביר, אין לפרסם דבר שהמפרסם לא האמין באמיתותו, יש לנקוט מראש אמצעים סבירים לשם בחינת אמיתות הפרסום, ואל למפרסם להתכוון לפגוע יתר על המידה..." (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך (פורסם המאגרים)(2014)).

43. פרסום הפוסט על התובע כאיש ציבור במהלך מערכת בחירות שבה הוא מתמודד על תפקיד ציבורי, מגשים אינטרס ציבורי של שיח פתוח והבעת עמדות ביחס למועמדים לתפקידים ציבוריים, התנהלותם ועמדותיהם, שיש להם חשיבות רבה בהליך הדמוקרטי, בעבור ציבור הבוחרים שניתנת להם האפשרות גם בדרך זו לעמוד על טיבם של המועמדים. את הפן העובדתי בטענותיו, ביסס התובע בין היתר על התמונות; וטענותיו לא חרגו מקשר הגיוני בזיקה אליהן. לא שוכנעתי כי הפרסום נעשה בזדון או שהנתבע התכוון לפגוע בתובע, לא כל שכן, לא מצאתי כי התכוון לפגוע בו יתר על המידה.

44. במכלול האמור הגעתי לכלל דעה, שגם אם היה הפרסום מהווה לשון הרע על אודות התובע, חלות עליו בנסיבות הקיימות הגנות תום לב.

45. בכתב התביעה טען התובע בנוסף, שהתמונה שפרסם הנתבע מהווה פגיעה בפרטיותו ומקימה לו עילה מכוח חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. בסיכומים מטעמו, לא הועלתה

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 19-09-63691 עואודה נ' עואד

תיק חיצוני:

1 טענה זו. גם הנתבע זנח בסיכומיו את טענותיו לקיומן של הגנות לפי סעיף 15 שהעלה בהליך,
2 מלבד ההגנות שנדונו לעיל. ביחס לזניחת טענות בסיכומים נקבע "דין טענה שנטענה
3 בכתב הטענות אך לא הועלתה בסיכומים - אם בשל שגגה או
4 במכוון - כדין טענה שנזנחה, ובית המשפט לא ישעה לה" (ע"א
5 447/92 רוט נ' אינטרקונטיננטל קרדיט קורפריישן, פ"ד מט(2) 102, פסקה 4 (1995)).
6 משזנחו הצדדים טענותיהם, אין אפוא להידרש להן.
7

8 46. הצדדים העלו טענות נוספות. ואולם, משלא מצאתי כי יש באיזו מהן כדי לשנות
9 ממסקנתי בפסק הדין, לא מצאתי להידרש גם להן.
10

11 סוף דבר;

12
13 47. התביעה נדחית.
14

15 48. התובע ישלם לנתבע הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪ בתוך
16 30 ימים מהיום, שיישא הפרשי הצמדה וריבית עד למועד התשלום בפועל.
17

18 המזכירות תמציא לצדדים העתק פסק הדין.
19

20 ניתן היום, י' אייר תשפ"א, 22 אפריל 2021, בהעדר הצדדים.
21

22
23

אפרת רבהון, שופטת